

Απουσιολόγος

απουσιολόγος χρόνια
σωστό λαγωνικό στην τάξη της
κανέννας δεν της ξέφευγε
μα μόλις έγραφε την απουσία
ένιωθε ταραχή μαζί και ευχαρίστηση
λείπει δεν είν' εδώ παραληρούσε
και πλημμύριζε η αίθουσα παρουσία

τα ίδια και στο σπίτι της
σήμερα μητέρα απουσίαζαν η Έφη κι ο Άκης
και μαγικά τούς έφερνε μπροστά της

ζούσε με τους απόντες της

στα βαθιά της γεράματα τώρα
ένα πράγμα μονάχα τη νοιάζει
να σημειωθεί στο απουσιολόγιο
κανονικά όταν λείπει
μην τυχόν κι ο απουσιολόγος
κάνει τα στραβά μάτια
και προπάντων μην τυχόν
και δεν αντιληφθεί
την απουσία της

Στάθης Κουτσούνης, (από τη συλλογή "Στου κανενός τη χώρα", εκδ. Μεταίχμιο, 2020)

Ερμηνευτικό σχόλιο μαθητή

Το νεωτερικό ποίημα του Σ. Κουτσούνη αναφέρεται στη μοναχικότητα των ανθρώπων, ζώντας σε μία αποξενωμένη κοινωνία. Η πρωταγωνίστρια του ποιήματος, απουσιολόγος στα μαθητικά της χρόνια, παρομοιάζεται με ένα λαγωνικό καθώς ήταν ένας άνθρωπος με οξυμμένη αντιληπτική ικανότητα, που ανησυχούσε για τους συμμαθητές, αλλά και με υψηλή αίσθηση του καθήκοντος – όπως αποκαλύπτει η αντίθεση στο τέλος της πρώτης στροφής («ένιωθε ταραχή μαζί και ευχαρίστηση»). Το γεγονός ότι η απουσία των συμμαθητών της την τάραζε τόσο που φώναζε μέσα στην τάξη, «σβήνοντας» την απουσία τους, φανερώνει τον ανθρωπισμό της και τη διαφορετικότητά της από το συνηθισμένο πρότυπο απουσιολόγου. Και όχι μόνο αυτό. Η σκηνή στο σπίτι της και η εκμυστήρευση της απουσίας των δύο παιδιών στη μητέρα της δίνει έμφαση στο πόσο έντονα βιώνει το αίσθημα της απουσίας των συνανθρώπων της («τα ίδια...μπροστά της»). Έτσι, η μεταφορά με την παράλληλη χρήση του παρατατικού χρόνου «ζούσε με τους απόντες της» φανερώνει τη διαρκή και οδυνηρή κατάσταση έλλειψης στη ζωή της. Εν τέλει, στα γεράματά της πλέον, αυτό που την ενδιαφέρει είναι όχι μόνο η κοινωνία – σαν ένα άλλος απουσιολόγος - να καταγράψει την απουσία της, δηλαδή τον θάνατο της, αλλά το κυριότερο: μη τυχόν και δεν καταλάβει κάποιος τη φυγή της και πεθάνει έρημη, μέσα σε μία εκκωφαντική σιγή.

Είναι γεγονός ότι η αποξένωση και η μοναξιά που κυριαρχεί στις σύγχρονες αστικές κοινωνίες αποτελεί ένα βάρος στις ψυχές των ανθρώπων. Αναζητούμε απελπισμένα την ανθρώπινη επαφή, το ενδιαφέρον του διπλανού μας, την αγάπη και ένα στήριγμα στη ζωή μας – συμπτώματα μιας κοινωνίας που αλλοτριώθηκε στο βωμό της προόδου και του χρήματος. Και μια κοινωνία χωρίς ανθρωπισμό και αλληλεγγύη, έχει χάσει τον προσανατολισμό της, τον δρόμο προς την ευτυχία.